

แบบ วช. 6 ก

แบบฟอร์มคำย่อ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการศึกษาวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะในการควบคุม
กำกับดูแลการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ชื่อผู้วิจัย ผศ.สุธรรม อยู่ในธรรม
อ.ดร.เลอสรวิ ธนสุกาญจน์,
ผศ.ดร.จิตตภัทร เครือวรรณ

หน่วยงานที่สังกัด (หรือสถาบันที่สังกัด) คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเลขโทรศัพท์ 218-2034 และ 218-2046

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท เร่งด่วน ประจำปี 2539

จำนวนเงิน 772,000 บาท ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี

ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ

ภาษาไทย

ผู้วิจัยพบว่า การพัฒนาทางเทคโนโลยีเครือข่ายดำเนินไปอย่างรวดเร็วมาก
และกฎหมายที่มีอยู่สามารถปรับใช้ได้อย่างจำกัดกับกิจกรรมต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม สันตนาการ และกิจกรรมเพื่อการพาณิชย์ผ่านเครือข่าย ผู้ใช้บริการ

อินเทอร์เน็ตจากสังคมเปิดย่อมคาดหวังว่าตนสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่ตนมีหรือเคยมีอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วย ในขณะที่ผู้ใช้บริการที่อยู่ในสังคมอื่นที่มีลักษณะเสรีน้อยกว่ามักจะคาดหวังว่าตนจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่ตนไม่เคยได้รับอย่างเต็มที่

ความพยายามที่จะให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลเครือข่ายเพื่อการสมาคม และสันทนาการนั้นประสบความสำเร็จโดยตลอด ส่งผลให้สังคมเครือข่ายเป็นสังคมที่ปลอดจากการควบคุมของรัฐ และผู้ใช้เครือข่ายคาดหวังว่าจะสามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยปลอดจากการรบกวนของภาครัฐ

ในส่วนของการดำเนินธุรกิจผ่านเครือข่ายนั้น ผู้วิจัยพบว่าความพยายามสร้างระบบและวิธีการทางกฎหมายเพื่อกำกับการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการพาณิชย์ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น โดยเพิ่งจะมีการประชุมระหว่างประเทศเพียงครั้งแรกสำหรับเวทีต่าง ๆ ทั้งนี้แต่ผู้วิจัยคาดว่าหลักกฎหมายในเวทีระหว่างประเทศจะพัฒนาไปได้เร็ว เนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

สำหรับประเทศไทยผู้วิจัยเห็นว่ากรอบของกฎหมายที่เหมาะสมควรจะเป็นกฎหมายสนับสนุน ส่งเสริมการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน เพื่อการสมาคมและสันทนาการมากกว่าการควบคุม แต่อาจจะต้องมีเงื่อนไขสำหรับการใช้เครือข่ายไปในทางที่ผิด เช่น อาชญากรรม หรือการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นต้น ส่วนกรอบของกฎหมายเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะทำในระดับระหว่างประเทศ และประเทศไทยควรเตรียมการสำหรับการเข้าร่วมการเจรจาหรือเตรียมการในด้านต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย

ภาษาอังกฤษ

It has been found that the existing legal infrastructure cannot cope with advancement in network technology. Internet has increasingly become a public place where “members” who come from diverse social, economic, and political settings are linked into one cyber community. Thus the users who connect to the cyber community from a free & liberal society expect to enjoy similar freedom or *status quo ante* in cyberspace while those who connect to the cyberspace from a less liberal society expect to enjoy freedom they never have. Internet community is therefore an anarchy where States and government alike lose control and jurisdiction.

However, Internet is not used only for civic & social purpose, but it has been widely used in commerce. Attempt to regulate commerce in Internet is only begun. It is noted that many meetings and discussion in various forum were done only once at international level. But more meeting and discussion are expected to conclude. The researchers recommend that an appropriate approach to deal with electronic commerce, as a part of a global information infrastructure, should be to regulate it through international legal arrangement. It is expected that international norm governing this global information infrastructure will be emerged very soon.

For Thailand, the proper regime of law should be one which promotes fair & equitable use of Internet but not to control the use and the growth of Internet. However some qualification may be posed to protect those who may be susceptible to abuse of right (and freedom) such as safeguarding against child abuse, crime and money laundering. As for proper regime for electronic commerce, it is recommended that Internet law may be successful if international cooperation is sought. Thus Thailand should be prepared to participate in international forum to optimize opportunity one might gain from joining and being a part of the network.

**แบบฟอร์มสรุปผลการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ**

ชื่อโครงการวิจัย : โครงการวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะกฎหมายในการควบคุม
กำกับดูแลการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ชื่อผู้วิจัย : ผศ.สุธรรม อยู่ในธรรม
อ.ดร.เลอสรวิ ธนสุกาญจน์
ผศ.ดร.จิตตภัทร เครือวรรณ

ที่มา / ปัญหาในการวิจัย

การสื่อสารด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ การสื่อสารเช่นนี้ได้เพิ่มขีดความสามารถในการรับและส่งข่าวสารด้วยภาพและเสียงในรูปของสื่อประสม Multimedia ก่อให้เกิดประโยชน์ได้มากมายหลายทาง เช่น นักวิชาการสามารถใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจารย์ผู้สอนอาจจะสามารถใช้เป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้ การเผยแพร่ข้อมูลและการสื่อสารด้วยระบบอินเทอร์เน็ต เริ่มเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายและมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือ มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม อาทิเช่น การเผยแพร่สื่อลามกอนาจารที่ไม่เหมาะสมลงบนอินเทอร์เน็ต หรือการเผยแพร่ข้อความที่มีลักษณะหมิ่นประมาทในอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้บริการการสื่อสารด้วยระบบอินเทอร์เน็ตได้รับข่าวสารที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้ใช้บริการอยู่ในวัยที่ยังไม่ควรจะรับทราบสื่อบางชนิดที่ไม่สมควรก็จะก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ได้